

„Amit Magyarországon Eckhardték csinálnak, az helyes és célravezető”, — mondja Proff. Cuza.

A román antiszemita vezér Palesztina helyett Ugandába küldi a zsidókat.

Kolozsvárról jelentik: A *Kéleti Újság* munkatársa Marosvásárhelyen beszélgetést folytatott Cuza professzorral, ahol a professzor programbeszédet tartott.

— Az összes keresztény népeknek — mondta Cuza — egyesülni kell a zsidóveszedelem leküzdésére. *Amit Magyarországon Eckhardték csinálnak, az helyes és célravezető.* Zsidórágalom, hogy én Magyarország ellensége vagyok. *Budapesten Eckhardtékkal tárgyaltam*

és meggyőzés jött létre közöttük. Erről többet nem mondhatok. A zsidók menjenek ki az országból, de ne Palesztinába, mert ez nem alkalmas az összezsidóság belogadására, továbbá a keresztényvilág vallási érzelmei és az arabok gazdasági érdekei nem engedik meg. *Menjenek Ugandába, amelyet Anglia már följánlott nekik, addig is, míg a kivándorlás megtörténik, olyan alkotmányt kell készíteni, amely megfosztja a zsidóságot mai jogaitól.*

Elkészült a jövő évi választók névjegyzék-tervezete.

Kétszázötvenhét választóval kevesebb.

A Központi Választmány szerdán délután a polgármester elnökletével ülést tartott a városháza tanácstermében. A választmány előadója, dr. Tóth Béla főjegyző részletesen ismerte azokat az intézkedéseket, amelyek megtörténtek és amelyeknek elrendelése szükségessé vált a képviselőválasztók 1927. évi névjegyzékének összeállítására érdekében. Bejelentette, hogy a névjegyzék tervezetét az összeíróküldöttségek előkészítették. A tervezet szerint az első választókerületben jövőre 10 678 választó lesz, a másodikban 9583, a harmadikban pedig 10 613. Szegeden tehát az összes választók száma 30 874, ami azt jelenti, hogy jövőre 217 választóval kevesebb polgár szavazhatna, mint amennyi az idén szavazott volna. Az idei névjegyzékben ugyanis 31 151 név szerepel. Az összeíró küldöttségek az idei névjegyzékkel szemben

28 új választót vettek fel, 464-et hagytak ki és egynek a főlételt mellőzték.

A Központi Választmány a főjegyző javaslatára elhatározta, hogy a névjegyzék-tervezet felülvizsgálására három bizottságot küld ki és hogy ezek az osztályok április tizenötödikén kezdik meg működésüket, amely a hónap végéig tart. Az első osztály, amelynek dr. Tóth Imre az elnöke, a városháza bizottsági termében fogja intézni az első választókerülethez tartozó ügyeket, a második dr. Turóczy Mihály tiszti főjegyző elnökletével a közgyűlési teremben, a harmadik szintén a főjegyző elnökletével ugyancsak a közgyűlési teremben intézi a második, illetve a harmadik választókerületben lakó polgárok sorsát. Az osztályok kizárólag hétköznapokon délután négy és öt óra között fogadják a feleket.

A kamara és az ipartestület elnöke elítéli a földmunkások mellőzését.

Általános föltűnést keltett a városban annak a súlyos munkássérelemnek a híre, amelyet kedden tárt a polgármester elé egy hatalmas földmunkás-deputáció, de sokkal nagyobb föltűnést keltett az a rideg fogadtatás, amelyben a panaszkodó munkások részestültek a városházán. Eddig valahogy az volt a fölfogás, hogy a szegedi városházán nem talált magának talajt a kurzus-politika demagógiája, hogy a város urai a városi ügyek intézésénél ki tudják kapcsolni a pártpolitikai kérdéseket. A keddi munkásküldöttség fogadtatása és fölpanaszolt sérelmének elintézése óta azonban megváltozott ez a fölfogás, mert akik figyelemmel kísérik a városházi dolgokat, ebből joggal következtelhetnek arra, hogy újabban bizonyos párt-szimpatiók érvényesülnek, vagy akarnak érvényesülni a városházán is. A polgármestertől, aki a legatyafiságosabb barátsággal fogad minden deputációt, jöjjön az az Alsó-, vagy a Felsővárosról, kérjen az csatornát, világítást, villanyt, vagy vizet, jó szó, barátságos ígérei nélkül sohasem távozik. Arról pedig szó sem lehet, hogy a polgármester végig ne hallgatná a küldöttségek szónokait, még ha egy óra hosszáig tartanak is szabadelőadást a rózsajárási birka-legelő elkorhadt itatóvályujának sürgős orvoslást igénylő hibáiról. Végig ne hallgatná és ki-merítő választ ne adna rá.

Kedden nem alsóvárosi, sem felsővárosi háztulajdonosok, sem pedig az alsótanyai kisgazdák köldöttsége járt a város polgármesterénél, hanem csak nincstelen szegedi földmunkások, akiknek nincstelenségükön kívül csak az az egyetlen bajuk, hogy kizemmizik őket a város által teremtett munkaalkalmakból. Azt kívánták volna a polgármestertől, hogy juttassa érvényre a közgyűlés akaratát. A közgyűlés ugyanis a lehető leghatározottabb formában mondotta ki, hogy a tanyai vasut építését első sorban azért rendeli el a moslani gazdasági krízis idején, hogy munkaalkalmakat teremtsen a szegedi munkanélküli munkások számára. A polgármester azonban — mint ismeretes — a küldöttségnek adott kurta válaszában egyszerűen szankcionálta a keresztényszocialis szakszervezet terrorisztikus eljárását, kijelentve, hogy a szövetkezetnek joga van arra, hogy csak saját tagjainak adjon munkát és hírekesszen a munkából minden olyan földmunkást, aki nem lép be a keresztényszocialis szervezetebe.

A polgármester válasza — talán mondanunk sem kell — nem igen elégítette ki a munkát

váró földmunkásokat, de mint az alábbi nyilatkozatokból kiderül, nem elégítette ki azokat a köröket sem, amelyeknek van valami köze a város közigazgatásához. Kérdést intéztünk a szegedi kereskedelmi és iparkamara elnökéhez, az ipartestület elnökéhez és a szakszervezeti bizottság titkárához ebben az ügyben és kérdéseinkre a következő nyilatkozatokat kaptuk:

Wimmer Fülöp, a kereskedelmi és iparkamara elnöke a következőket mondotta:

— Természetes, hogy a szegedi földmunkások ügye engem is mélyen érintett, sőt felháborított első sorban és legfőképpen azért, mert — éppen úgy, mint legutóbb az egyetemi építkezésekhez szükséges összeg megszavazásánál történt —, a tanyai vasut építéséhez szükséges negyvenmilliárd korona megszavazásánál a város tanácsa a polgármesterrel az élen a leghatározottabban és a legnyomatékosabban kijelentette a város közhatalmának megnyugtatósára, hogy a vasut építésénél, amennyire csak lehet, kizárólag szegedi munkásokat fogunk alkalmazni. Mert hiszen a vasut építése évi ötezermillió koronával terheli meg a város közhatalmát. Uánajártam és megálapítottam, hogy igenis létezik egy 1923-ban hozott törvény, amely az Országos Központi Hitelszervezet (az OKH) támogatását célozza és amely kimondja, hogy az OKH által alakítandó földmunkás szövetkezeteket a nyilvános földmunkák kiadásánál előnyben kell részesíteni még akkor is, ha ajánlatuk valamivel drágább a legkedvezőbb ajánlatnál.

Ebben a törvényben azonban egyetlen szó sincs arról, hogy a kérdéses vállalkozásoknál csak a szövetkezetbe tartozó munkások kaphatnak munkát és természetesen még kevésbé van szó ebben a törvényben a keresztényszocialista, vagy akár milyen más felekezeti és szervezeti munkások kizárólagosságáról.

— A közgyűlés határozata és a kérdéses törvény szerint tehát egyszerűen az a helyes, hogy a város vezetői és a munkát az egyik földmunkás szervezeteinek kiadja, vagy a fővállalkozó által kiadja, kötelessége lett volna kikötni azt, hogy a közgyűlés határozatát a vállalkozó minden más szempont mellőzésével teljesítse. Röviden ki kellett volna kötnie azt, hogy mindaddig, amíg szegedi földmunkások jelentkeznek munkára, azok minden más szempont mellőzésével munkára alkalmazandók is. Ha ezt a város vezetősége nem tette meg,

súlyos hibát követett el Szeged munkáspolitikáival szemben és ha ez már megtörtént, a város vezetőségének elsőrendű erkölcsi kötelessége lenne, hogy ezt a súlyos hibát kiküszöbölve mindent elkövessen, hogy az ügyis nagy előnyben részesítve vállalkozók a szegedi munkásoknak munkát és kenyeret adjanak. Erre — meggyőződéseim szerint — feltétlenül van módja és alkalmja a város vezetőségének.

Körmező Máttyás, az Ipartestület elnöke a következőket mondotta:

— Éppen úgy, mint ahogyan nem helyeselhetem a baloldali nyílvánuló szakszervezeti terrori, a jobboldali szervezetelek terrorisztikus eljárását sem helyeselhetem. Abban az esetben, ha a tanyai vasut építésénél csak azok a munkások kaphatnak munkát, akik benn vannak, vagy belépnek a keresztényszocialista szervezetebe, ez a terror megnyilvánult, mert a munkások meggyőződésének semmi köze sincs ahhoz, hogy hol kapnak munkát.

A közgyűlés a szegedi munkanélküliek helyzetén akart első sorban segíteni a tanyai vasut építésével és nem tett különbséget a munkások között, tehát jogos az a kívánság, hogy a szegedi munkások, akár egyik, akár másik párthoz tartoznak, munkát kapjanak a vasutépítésnél.

Szerdán délelőtt megjelent a polgármesternél Valentini Ágoston, a szegedi szakszervezeti bizottság titkára és az éppen Szegeden tartózkodó Batiz Gyula nemzeti gyűlési képviselő. Tulajdonképpen a munkásdélutánok pünkösdi dalosversenye ügyében látogatták meg a polgármestert, de szóvá tették a szegedi földmunkások sérelmét is. A polgármester erről a beszélgetésről nem mondott semmit a *Dél-magyarország* munkatársának és azt, hogy volt szó a szegedi földmunkások sérelméről, Valentini Ágostontól tudtuk meg, aki egyébként a kérdéses esettel kapcsolatban a következőképpen nyilatkozott:

— Itt a dolog lényegét szándékosan kiforgatják. A tanyai vasut építésével kapcsolatos földmunkát, mint formális vállalkozó az OKH kötelekbe tartozó szövetkezet, a Földmunkások Vállalkozó Szövetkezete kapja meg. Ennek a szövetkezetnek semmi köze sincs a keresztényszocialis földmunkás szövetséghez, de úgy látszik, politikai okokból szándékosan azonosítják a két szervezet azokat, akiknek érdekük, hogy megtevéssék az illetékeseket. Az a törvény, amely a földmunkások vállalkozó szövetkezetének, mint kereskedelmi vállalatnak, bizonyos előnyt biztosít, ezt az előnyt egyáltalában nem biztosítja a keresztényszocialis szakszervezet számára.

— Ezzel a törvénnyel tehát súlyosan visszaélnék akkor, amikor arra akarják kényszeríteni a munkáért jelentkező földmunkásokat, hogy akár a szövetkezetbe, akár a szövetségbe belépjenek. A törvényesen védett szövetkezet tulajdonképpen csak munkálatot azokkal a munkásokkal szemben, akik nem tagjai. Tudomásom szerint ezekről is azt követelték, hogy belépjenek egy a szövetségbe, mint a szövetkezetbe. Tudomásom van arról is, hogy a belépésre kényszerített munkásoktól több hónapra szóló párt- és szervezeti adót is beszedtek. Jellemző és bizonyító, hogy a szövetkezet ügyeit a keresztényszocialis szövetség hivatalos helyiségében a keresztényszocialis titkár intézi. Súlyos sérelme a dolgozó munkásoknak az is, hogy a szövetkezettől, mint munkaadó vállalatától lehetetlenül alacsony bért kapnak.

Elmondotta még Valentini, hogy délelőtt a polgármesternél járt Batiz Gyula nemzeti gyűlési képviselővel akitől azonban határozott választ nem kapott és amikor azt mondotta, hogy abban az esetben, ha a munkások sérelmét nem orvosolja a polgármester, kénytelenek lesznek a dolgot másutt szóvá tenni, a polgármester csak annyit mondott, hogy hát tegyék „ott” szóvá.

Jön!

Ivan Mosjoukine

nagy filmje:

A szerelem gyermeke...

Nathalie Lisenkó

főszereplésével.